

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-748

25/05/2021

ქ. თბილისი

ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტში, სოფ. მეწიეთში შპს „ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯიას“ მდ. საშუალაზე, საშუალა 1 და საშუალა 2 ჰესების ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე (ჰესების ფუნქციონირებისას წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის ცვლილების) სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯიას“ მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტში, სოფ. მეწიეთში მდ. საშუალაზე, საშუალა 1 და საშუალა 2 ჰესების ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების (ჰესების ფუნქციონირებისას წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის ცვლილების) სკრინინგის განცხადება.

ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე შპს „ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯიას“ მდინარე საშუალაზე ორსაფეხურიანი ჰესების კასკადის (საშუალა 1 ჰესი და საშუალა 2 ჰესი) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებებზე 2019 წლის 13 სექტემბერს გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება N 2-891).

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, ორივე ჰესისთვის სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გაწმენდისთვის გათვალისწინებული იყო „BIOTAL“-ის ტიპის გამწმენდი დანადგარი, სკრინინგის განცხადებით წარმოდგენილ პროექტში შეტანილი ცვლილების მიხედვით, საშუალა 1 და საშუალა 2 ჰესების ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გაწმენდისთვის გათვალისწინებულია ბიოლოგიური გამწმენდი დანადგარები: „AQUAMAX“-ი და „small wastewater treatment system ats-p-6“.

საშუალა 1 ჰესის ოპერირების პროცესში წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გაწმენდისათვის შერჩეული იქნა ბიოლოგიური გამწმენდი დანადგარი - „AQUAMAX“. წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით, ბიოლოგიური გამწმენდი დანადგარი მუშაობს „გააქტიურებული შლამის“ პრინციპით, რომელიც დაფუძნებულია გასაწმენდი მასის დაყოვნებაზე. აღნიშნული პრინციპით დაბინძურებული წყალი სუფთავდება მასში არსებული მიკროორგანიზმების მეშვეობით და დამაბინძურებლები გარდაიქმნება ბიომასად.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, გასაწმენდი წყალი თავდაპირველად გაივლის უხეში გაწმენდის პროცესს. ყოველ 2 საათში შემაერთებული მილით და ტუმბოს დახმარებით

მასა გადადის აერაციის ეტაპზე. აერაცია მიმდინარეობს პერიოდულად აერატორის დახმარებით, რომელიც მუშაობს ძრავის მეშვეობით ან კომპრესორის და მემბრანის მილის დიფუზორებით, რომელიც განთავსებულია ავზის ფსკერზე. აერაციის ფაზა მთავრდება 6 საათის შემდეგ და იწყება დალექვის/გაწმენდის ფაზა. დალექვიდან 2 საათის შემდგომ გაწმენდილი წყალი ტუმბოს და მილის მეშვეობით გადაიტუმბება გამწმენდის გარეთ. გადატვირთვის და ფაზების ცვლილების წერტილები განისაზღვრება მოტივტივე ამომრთველით. ერთი მთლიანი ციკლი დაახლოებით 8 საათი მიმდინარეობს და იწყება ახალი ციკლი.

დანადგარს გააჩნია: 2 ცალი შიდა ტუმბო, 1 მოტივტივე ჩამრთველი, 2 ცალი შიდა ძრავი და 1 საკონტროლო პანელი. გამწმენდი ნაგებობის სიმაღლე შეადგენს 1.15 მეტრს, დიამეტრი-1.96 მეტრს. გამწმენდი ნაგებობის წარმადობა შეადგენს 0.9 მ³/დღეში.

საშუალა 1 ჰესის გამწმენდი ნაგებობის განთავსების GPS კოორდინატებია: X – 271870; Y – 4644066, ხოლო გამწმენდი დანადგარებიდან გამოსული გაწმენდილი წყლის ჩაშვება დაგეგმილია მდ. საშუალაში. წყალჩაშვების GPS კოორდინატია: X –271868; Y – 4644064.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საშუალა 2 ჰესის შენობაში წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გაწმენდისათვის შერჩეული იქნა ბიოლოგიური გამწმენდი დანადგარი - „small wastewater treatment system ats-p-6“. ჩამდინარე წყლების ღრმა ბიოლოგიური წმენდის დანადგარების „small wastewater treatment system ats-p-6“-ის დანიშნულებას მცირე და საშუალო მოცულობის ჩამდინარე წყლების ღრმა ბიოლოგიური წმენდა. გამწმენდი ნაგებობის სიმაღლე 1.8 მეტრია, დიამეტრი 1.4 მეტრი. გამწმენდი ნაგებობის წარმადობა შეადგენს 0.9 მ³/დღეში.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, გამწმენდი დანადგარი დაყოფილია ანაერობული, აერაციის და სეპარაციის სექციებად. აერაციის გარეშე (ანაერობული) სექცია დაყოფილია მაღლა და ქვემო შევსების ნაწილებად, რომელსაც ასევე მოიხსენიებენ „ვერტიკალურ ლაბირინთად“. სეპარაციის სექციაში დამონტაჟებულია დინების რეგულატორი, რომელიც იცავს სექციებს გადატვირთვისაგან.

წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით, დაბინძურებული წყალი თანმიმდევრულად გადაედინება პირველიდან, მეორე და მესამე რეაქტორში. თითოეულ მათგანში გადის ბიოლოგიური გაწმენდის განსაზღვრულ ციკლს. თითოეულ რეაქტორში მრავალჯერ მეორდება აერაციისა და შერევის პროცესები. მესამე საფეხურის ბიორეაქტორი პერიოდულად გადადის დაწმენდის რეჟიმში, რის შემდეგაც გაწმენდილი წყალი გადაიქაჩება ბიოლოგიურ, თხელშრიან ფილტრ-სალექარში. საშუალა 2 ჰესის გამწმენდი ნაგებობის განთავსების GPS კოორდინატია: X – 270767; Y – 4646048, ხოლო გამწმენდი დანადგარებიდან გამოსული გაწმენდილი წყლის ჩაშვება დაგეგმილია მდ. საშუალაში. წყალჩაშვების GPS კოორდინატია: X – 270767; Y – 4646048.

წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით, ბიოლოგიური გამწმენდი დანადგარების გაწმენდის ეფექტურობა საკმაოდ მაღალია და არ აღემატება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ზღვ-ს ნორმებს. დანადგარების გამოცდით მიღებული შედეგები მნიშვნელოვნად დაბალია დადგენილ ნორმებზე. აღსანიშნავია, რომ თითოეული გამწმენდი გათვალისწინებულია 6-6 პერსონაზე ხოლო ჰესების შენობებში დღეღამეში დასაქმებულთა რაოდენობა არ აღემატება 2-2 პერსონას, ანუ გამწმენდები

იმუშავებს დაბალი დატვირთვით და ჩაშვებული წყლის რაოდენობები იქნება მცირე. გამწმენდების ტექნიკური მახასიათებლებიდან გამომდინარე გაწმენდილი წყლის ხარისხი შესაბამისობაში იქნება მოქმედ კანონმდებლობასთან და რეგულირდება ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების დოკუმენტით.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, აღნიშნული ბიოლოგიური გამწმენდი დანადგარები გამოიყენება ჩამდინარე წყლების გაწმენდის მიზნით კერძო სახლების, სასტუმროების, რესტორნების, სკოლების, საკემპინგე ტერიტორიის, მცირე საწარმოებისა და სხვა ობიექტებისთვის. ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი დანადგარის დამონტაჟებისთვის არ არის საჭირო მასშტაბური მიწის სამუშაოები, დანადგარი მცირე ზომისაა. გამწმენდი დანადგარი განთავსდება მიწის ქვეშ ბეტონის ფილაზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით, აღნიშნული გამწმენდების უპირატესობებია: დამონტაჟების სიმარტივე, ელექტროენერჯის ეკონომია, ჭარბი აქტიური ლამის ავტომატური მოცილება, სტაბილიზაციისა და გაუწყლოვნებისთვის. დანადგარის მუშაობა მთლიანად ავტომატიზირებულია, შესაბამისად მუდმივი მომსახურე პერსონალი საჭირო არ არის.

გამწმენდი დანადგარები უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან - სოფ. მეწიეთიდან მდებარეობს 2500 მეტრში, შესაბამისად გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე უახლოეს მოსახლეზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. საშუალო 2 ჰესის საგენერატოროსთან 225 მეტრში მდებარეობს სამონასტრო კომპლექსი, გამწმენდი ნაგებობის მოსაწყობად სამუშაოები 10 დღე გაგრძელდება, შესაბამისად გამწმენდის მოწყობით სამონასტრო კომპლექსზე ხმაურითა და მტვრით ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. რაც შეეხება ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეულ ხმაურს იქნება მინიმალური, გამწმენდების გრუნტში განთავსების შემდეგ ხმაურით ზემოქმედება არსებულ ფონურ ხმაურს არ შეცვლის, ხოლო გამწმენდი დანადგარი უსიამოვნო სუნის გავრცელებით არ გამოირჩევა, მას ექნება მცირე დატვირთვა, დასაქმებული პერსონალის სიმცირიდან გამომდინარე. საშუალო 1 ჰესის საგენერატოროსთან არ მდებარეობს მგრძობიარე რეცეპტორი.

ნორმალური ექსპლუატაციის პირობებში გამწმენდებიდან ჩაშვებული წყალი არ მოახდენს ზემოქმედებას მდ. საშუალოს წყლის ხარისხზე, აგრეთვე ადგილი არ ექნება იქთიოფაუნაზე ზემოქმედებას. გამწმენდი დანადგარებისთვის მომზადდება ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების პროექტი, რომელიც შესათანხმებლად წარედგინება სამინისტროს. ჩამდინარე წყლების ხარისხის მართვა მოხდება აღნიშნული დოკუმენტის საფუძველზე. გამწმენდის ტექნიკური მახასიათებლებიდან გამომდინარე გაწმენდილი წყლის ხარისხი შესაბამისობაში იქნება მოქმედ კანონმდებლობასთან.

გამწმენდი დანადგარების განთავსება დაგეგმილია სამშენებლო ჰესების კასკადის ტერიტორიაზე. ეს ტერიტორია ჰესების სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობის გამო შესაბამისი შეთანხმების საფუძველზე გაწმენდილია მცენარეული საფარისგან. გამწმენდი დანადგარები განთავსდება ჰესის შენობების გვერდით, მოწყობის ადგილზე არ არის წარმოდგენილი ხე-მცენარეები და არ არის მოსალოდნელი მცენარეულ საფარზე ზემოქმედება.

გამწმენდი დანადგარები არ ხასიათდება ხმაურის მაღალი გავრცელებით, არ წარმოიქმნება სპეციფიკური სუნი. ამასთან, მათი განთავსება დაგეგმილია მიწის ქვეშ, შესაბამისად არ არის მოსალოდნელი ხმაურის და უსიამოვნო სუნის გავრცელება ან ვიზუალური გარემოს ცვლილება.

გამწმენდი დანადგარების მოწყობა/განთავსების პროცესში შესაძლებელია მცირე რაოდენობის გრუნტის წარმოქმნა, რომელიც ადგილზევე გამოიყენება ზედაპირის მოსაწყობად და დანადგარის მიწაყრილისთვის. წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვა მოხდება ჰესების მშენებლობის პროექტისთვის შემუშავებული ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად.

ნარჩენების წარმოქმნა ასევე მოსალოდნელია გამწმენდების მუშაობის პროცესში. გაწმენდის შემდეგ წარმოიქმნება ლამი, რომელიც წარმოადგენს არასახიფათო ნარჩენს. წარმოქმნილი ლამის წლიური რაოდენობა თითოეული დანადგარისთვის დაახლოებით იქნება 15-20 კგ.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის, ამასთან საქმიანობის სპეციფიკის, ადგილმდებარეობისა და პირვანდელ პროექტთან მიმართებაში, ასევე მოსახლეობასთან დაშორების მანძილისა და გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე ზემოქმედების გათვალისწინებით დგინდება, რომ საშუალო 1 და საშუალო 2 ჰესების ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სამინისტრომ უზრუნველყო სკრინინგის განცხადების თავის ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსება. ამასთან განცხადება განთავსდა ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე დაინტერესებული საზოგადოების მიერ, ზემოაღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით სამინისტროში წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტში, სოფ. მეწიეთში შპს „ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯიას“ მდ. საშუალოაზე, საშუალო 1 და საშუალო 2 ჰესების ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება (ჰესების ფუნქციონირებისას წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის ცვლილება) არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯია“ ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს 2019 წლის 13 სექტემბერს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (ბრძანება N 2-891) განსაზღვრული პირობების შესაბამისად, წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით;
3. შპს „ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯიამ“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს ზედაპირულ წყლის ობიექტში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების

(ზდჩ) ნორმების პროექტის სამინისტროსთან შეთანხმება, საქმიანობა განახორციელოს შეთანხმებული პროექტის შესაბამისად;

4. შპს „ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯიასთვის“ ზემოაღნიშნული პირობები წარმოადგენს 2019 წლის 13 სექტემბერს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების (N2-891 ბრძანების) პირობების განუყოფელ ნაწილს და მათი შესრულება სავალდებულოა;
5. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯიას“;
6. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს ენერჯი დეველოპმენტ ჯორჯიას“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
7. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
8. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი